

Univerzita Karlova v Praze
Matematicko-fyzikální fakulta
Ústav teoretické fyziky a OVVP

Vážení přátelé, milí studenti, také v roce 2011 si Vás dovoluujeme pozvat k účasti na tradičním podzimním cyklu **přednášek z moderní fyziky pro středoškoláky**, tentokrát na téma

Einsteinovo gravitační dědictví

100 let od působení Alberta Einsteina v Praze

Přednášky se konají v budově Matematicko-fyzikální fakulty v Troji, V Holešovičkách 2, Praha 8 (doprava: stanice linky C metra „Nádraží Holešovice“ a pak druhá zastávka „Kuchyňka“ autobusem č. 102 nebo 186 – hned za mostem přes Vltavu) ve velké posluchárně číslo T2 v přízemí atriového objektu „T“ vždy ve čtvrtek od 18.00. Plán přednášek je následující:

13. 10. Obecná relativita dnes (doc. J. Podolský)

Během pražského pobytu 1911–1912 začal Einstein formulovat obecnou relativitu, teorii gravitace, která se stala klíčovým nástrojem dnešní fyziky a astronomie. V přednášce shrneme podstatu teorie, její testování a hlavní aplikace: modelování vesmíru, studium černých děr či gravitačních vln.

27. 10. Relativistická kosmologie (doc. J. Langer)

Ve 20. století se znalosti vesmíru nebývale rozšířily a prohloubily. Einsteinova obecná relativita umožnila tyto poznatky, často překvapivé, uspořádat a pochopit. Jádrem moderní kosmologie je model expandujícího vesmíru, který se před 13,7 miliardami let zrodil ze žhavého velkého třesku.

10. 11. Gravitační čočky (dr. D. Heyrovský)

Albert Einstein si již v Praze uvědomil, že hmotná tělesa díky své gravitaci zakřivují paprsky světla a mohou tudíž fungovat jako čočky. Ty jsou dnes běžně pozorovány, ať už je způsobují hvězdy nebo galaxie. Mimo jiné jsou unikátním nástrojem pro hledání exoplanet či studium kvasarů.

24. 11. Astrofyzika silných gravitačních polí (doc. O. Semerák, doc. V. Karas)

Obecná relativita ukázala, že v okolí objektů s extrémně silnou gravitací má prostoročas velmi zvláštní vlastnosti. Aby tyto teoreticky předpovězené vlastnosti ověřili, sledují astronomové chování látky a záření v co nejtěsnějším okolí kompaktních objektů v jádrech galaxií a v rentgenových dvojhvězdách. Zdá se, že přímý snímek černé díry ve středu naší Galaxie je dnes na dosah ...

8. 12. Na hranicích Einsteinovy gravitace (doc. P. Krtouš)

Einsteinova gravitace je velice úspěšná v makrosvětě, mikrosvět je ale popisován kvantovou teorií. Dokážeme oba odlišné světy sjednotit? Jaká bude teorie popisující vesmír, když se rodil z velkého třesku? A bylo něco před ním? Vypařují se černé díry a co po nich zbyde? Objevuje se v kvantové gravitaci prostoročasová kvantová pěna, nebo je geometrie jen jakási vibrace superstrun?

Na Vaši účast se těší *Jiří Podolský*,

Ústav teoretické fyziky MFF UK,

V Holešovičkách 2, 180 00 Praha 8, tel: 221 912 505

e-mail: podolsky@mbx.troja.mff.cuni.cz

www: <http://utf.mff.cuni.cz/popularizace/>